

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej: **Slovenská republika** – **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky**, so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava, IČO: 00 151 866, proti povinnému: **J.**, nar. X., trvale bytom Š., X. M., zastúpený opatrovníčkou A. Ch., pracovníčkou Okresného súdu Malacky, **o vymożenie ulożenej povinnosti a trov exekúcie**, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2010 č. k. 18CoE 458/2010-22 a uzneseniu Okresného súdu Malacky z 27. januára 2010 č. k. 23Er 1867/2008-13, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2010 č. k. 18CoE 458/2010-22 a uznesenie Okresného súdu Malacky z 27. januára 2010 č. k. 23Er 1867/2008-13 v časti výroku o trovách exekúcie **z r u š u j e** a vec v rozsahu zrušenia **v r a c i a** Okresnému súdu Malacky na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Oprávnena podala 23. decembra 2005 na Exekútorskom úrade súdneho exekútora Bc. V. (ďalej len „súdny exekútor“) návrh na vykonanie exekúcie. Dňa 3. augusta 2006 vydal Okresný súd Bratislava IV poverenie č. 5104*011681 pre tohto súdneho exekútora na vymożenie sumy 265,55 eur (8 000,- Sk), predstavujúcej pokutu uloženú povinnému za priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky rozhodnutím o priestupku z 27. januára 2003, sp. zn. ORP-P-436/Di-2002-Ma-V, právoplatným dňa 18. marca 2003 a vykonateľným dňa 2. apríla 2003.

Súdny exekútor doručil 17. januára 2008 Okresnému súdu Malacky podnet na zastavenie exekúcie ex offo z dôvodu preklúzie pohľadávky.

Okresný súd Malacky uznesením z 27. januára 2010 č. k. 23Er 1867/2008-13 exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia trojročnej prekluzívnej lehoty v zmysle ustanovenia § 88 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Zároveň v zmysle § 203 ods. 1 Exekučného poriadku oprávnenú zaviazal uhradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie v sume 52,14 eur.

Na odvolanie oprávnenej proti výroku o trovách exekúcie Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. novembra 2010 č. k. 18CoE 458/2010-22 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Povinnému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení uznesenia odvolací súd konštatoval, že k zastaveniu predmetnej exekúcie nedošlo zavinením povinného, ale márnym uplynutím času, ako objektívnej kategórie, nebolo preto možné zaviazat' na ich zaplatenie povinného. Dodal, že zodpovednosť za výsledok exekučného konania má oprávnená, keďže ide o jej procesný neúspech (jej pohľadávka nebola uspokojená). Súd prvého stupňa preto správne rozhodol, keď zaviazal na zaplatenie náhrady trov vzniknutých exekútorovi, oprávnenú.

Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 6. decembra 2012.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky na podnet oprávnenej podal mimoriadne dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu ako i prvostupňového súdu podľa § 243e ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) v spojení s § 243f ods. 1 písm. b/ a písm. c/ O. s. p. Navrhol obe rozhodnutia v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Uviedol, že súd môže uložiť oprávnenému povinnosť nahradiť nevyhnutné trovy exekúcie v zmysle § 203 ods. 1 a ods. 2 Exekučného poriadku len v prípade, ak dôjde k zastaveniu exekúcie jeho zavinením, alebo ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Predmetné zákonné ustanovenie upravuje výnimku zo zásady zakotvenej v ustanovení § 197 Exekučného poriadku. Podľa dovolateľa však v tejto veci nebol splnený žiadny zákonný predpoklad, a preto nebol dôvod na použitie výnimky. Dovolateľ ďalej namietal, že súd prvého stupňa bližšie nezdôvodnil aplikáciu predmetného ustanovenia zákona, zaoberal sa predovšetkým výškou náhrady trov exekúcie.

V predmetnej veci nebol splnený žiaden zákonom stanovený predpoklad, a preto nebol dôvod na použitie výnimky. Súd prvého stupňa vôbec nezdôvodnil aplikáciu predmetného ustanovenia a bližšie sa zaoberal výškou náhrady trov exekúcie. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa. Dovolateľ tiež poukázal na skutočnosť, že návrh na vykonanie exekúcie bol podaný včas, preto neprichádza do úvahy procesné zavinenie oprávnenej na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu. Oprávnená nemohla postup súdu vo vykonávacom konaní, resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ani dĺžku exekučného konania v jeho priebehu ovplyvniť. Poukázal tiež na to, že súd prvého stupňa bol v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku povinný žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnuť z dôvodu preklúzie pohľadávky a následne bol povinný exekúciu zastaviť. Doplnil, že pozornosti súdu prvého stupňa uniklo, že exekučný titul nadobudol vykonateľnosť dňa 2. apríla 2003, pričom súd udelil poverenie na výkon exekúcie súdnemu exekútorovi až dňa 3. augusta 2006, teda po uplynutí trojročnej prekluzívnej lehoty.

Ďalej konštatoval, že náhradu nevyhnutných nákladov na vykonanie exekúcie možno uložiť oprávnenej podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku vtedy, ak dôjde k zastaveniu exekúcie z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Nedostatok majetku povinného na náhradu trov exekúcie však musí byť v exekučnom konaní preukázaný. V uvedenej exekučnej veci súd ani súdny exekútor existenciu majetku na strane povinného na uhradenie trov exekúcie neskúmali.

Ak márne uplynie prekluzívna lehota na nútený výkon rozhodnutia, povinnému nemožno uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie súdnemu exekútorovi. Oprávnenej nemožno uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie súdnemu exekútorovi len preto, že podala návrh na vykonanie exekúcie. Vždy treba skúmať, či oprávnená procesne zavinila zastavenie exekúcie, a tak zavinila aj mieru jej zastavenia. Procesné zavinenie oprávnenej nemožno bez ďalšieho založiť iba na dispozičnom úkone - podaní návrhu na vykonanie exekúcie. Riziko neúspechu exekúcie musí znášať súdny exekútor v prípade, ak povinnosť nahradiť trovy exekúcie nemožno uložiť povinnému ani oprávnenej.

Dovolateľ ďalej poukázal na skutočnosť, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté inou vadou, spočívajúcou v tom, že odvolací súd považoval za oprávneného Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave, ktoré sa oprávneným procesne nikdy

nestalo, keď v konaní vystupovalo ako orgán konajúci v mene oprávnenej Slovenskej republiky.

K podanému mimoriadnemu dovolaniu sa písomne vyjadrila oprávnená, ktorá nezistila dôvody na jeho doplnenie alebo zmenu.

Povinný ani súdny exekútor sa k podanému mimoriadnemu dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O. s. p.) na základe podnetu účastníka konania, proti rozhodnutiu, ktoré môže napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal napadnuté uznesenia bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243a ods. 3 O. s. p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

V zmysle § 243f ods. 1 O. s. p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., b/ konanie je postihnuté inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté uznesenia súdov nižšieho stupňa o trovách exekúcie spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 196 veta prvá Exekučného poriadku za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času.

Podľa § 197 ods. 1 Exekučného poriadku náklady podľa § 196 uhrádza povinný.

Podľa § 200 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie (§ 196). Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku. Ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie.

Podľa § 203 ods. 1 a ods. 2 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie. Ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. To neplatí, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom. V takomto prípade znáša trovy exekúcie súd; súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil.

Ustanovenia § 196 a § 197 Exekučného poriadku upravujú zásadu, že odmenu patriacu súdnemu exekútorovi za výkon exekučnej činnosti, náhradu jeho hotových výdavkov a náhradu za stratu času uhrádza povinný. Len výnimočne, ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Súd však zväži, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie (§ 203 ods. 1 Exekučného poriadku). Ustanovenie § 203 Exekučného poriadku vo svojom texte teda umožňuje súdu pri zastavení exekúcie prelomiť zásadu zakotvenú v § 197 ods. 1 Exekučného poriadku, že trovy exekúcie uhrádza zásadne povinný, a oprávňuje ho uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie oprávnenému. Predpokladom takéhoto postupu je určitá forma procesného zavinenia oprávneného (oprávnenej).

Dovolací súd zo spisu zistil, že povinný svojím konaním 24. augusta 2002 na Bezručovej ulici v Stupave naplnil skutkovú podstatu priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. h/ a i/ zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Okresný dopravný inšpektorát v Malackách

rozhodnutím o priestupku č. k. ORP-P-436/DI-2002-Ma-V z 27. januára 2003 uznal povinného vinným a uložil mu pokutu 8 000,- Sk (265,55 eur) a zákaz činnosti viesť motorové vozidlo na dobu 24 mesiacov. Zároveň mu uložil povinnosť nahradiť trovy konania vo výške 150,- Sk (4,97 eur). Pretože povinný v zákonom stanovenej lehote nepodal odvolanie a pokutu ani nezaplatil, rozhodnutie sa 18. marca 2003 stalo právoplatným a 2. apríla 2003 vykonateľným. Oprávnená potom, ako sa povinnému nepodarilo doručiť výzvu na zaplatenie uloženej pokuty, podala návrh na vykonanie exekúcie na Exekútorskom úrade Bratislava II, V. dňa 23. decembra 2005, t. j. pred dňom straty účinnosti exekučného titulu. Dňa 3. augusta 2006 bol súdny exekútor poverený vykonaním exekúcie.

Pod zavinením oprávnenej v zmysle § 203 ods. 1 Exekučného poriadku treba rozumieť také porušenie procesných predpisov zo strany oprávnenej, ktoré má za následok buď neodôvodnený vznik trov exekúcie, alebo také jej konanie (úkony), ktoré by spôsobilo zastavenie exekúcie. V predmetnej veci nebol splnený žiadny z vyššie uvedených zákonných predpokladov na prelomenie zásady zakotvenej v ustanovení § 197 ods. 1 Exekučného poriadku.

Dovolací súd sa stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, podľa ktorého, pokiaľ oprávnená podala včas návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, resp. na vykonanie exekúcie, neprichádza do úvahy jej procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty, určenej na jeho vykonanie. Oprávnená skutočne nemohla nijako ovplyvniť postup súdu vo vykonávacom konaní, resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ako i dĺžku trvania tohto postupu, teda ani prípadné vykonanie exekučného titulu do straty jeho účinnosti v priebehu konania. Navyše súd by mal ex offo povinnosť exekúciu zastaviť, ak by v priebehu konania zistil stratu účinnosti exekučného titulu.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia krajského ako aj okresného súdu o trovách exekúcie spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci a navyše súd prvého stupňa svoje rozhodnutie o trovách konania nedostatočne odôvodnil. Generálny prokurátor Slovenskej republiky, preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. a/ a c/ O. s. p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Rovnaký právny záver prijal už Najvyšší súd

Slovenskej republiky aj vo viacerých svojich rozhodnutiach riešiacich obdobnú právnu problematiku (porovnaj napr. sp. zn. 3MCdo 11/2009, 4MCdo 11/2008, 5MCdo 20/2011, 6MCdo 4/2010, 7MCdo 13/2011).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie krajského súdu a rovnakou vadou postihnuté rozhodnutie okresného súdu podľa § 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 3 O. s. p. zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Vzhľadom na zrušenie rozhodnutia krajského a aj okresného súdu pre opodstatnenosť dôvodu podľa § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p., dovolací súd neposudzoval existenciu inej vady konania v zmysle § 243f ods. 1 písm. b/ O. s. p. Z rozhodnutia súdu prvého stupňa však vyplýva, že účastníkom konania je S..

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 30. decembra 2013

JUDr. Viera Pepelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Ingrid Habánová